Ministerie van Financiën

GRAAG REACTIE VOOR VRIJDAG 11 SEPTEMBER I.V.M. TIJDIGE AANLEVERING BIJ BZ TER BESLISSING

Aan
de minister
12/9

Generale Thesaurie
Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

BNC-fiche - Mededeling concurrentievermogen bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten

Datum
4 september 2026

Notanummer
2026-0000342579

Bijlagen
1. BNC-fiche
2. Mededeling Europese C

Aanleiding

De Europese Commissie heeft op 17 juli 2026 een Mededeling gepubliceerd over het concurrentievermogen van de Europese bankensector en de eengemaakte markt voor bankdiensten. Deze Mededeling geeft richting aan wetsvoorstellen op het gebied van bankregelgeving, die de Commissie naar verwachting in Q1 van 2027 zal publiceren. Zoals gebruikelijk is deze Mededeling samengevat en geapprecieerd in een BNC-fiche (bijlage 1). Dit fiche staat geagendeerd voor de BNC-commissie van 16 september en voor de ministerraad van 25 september a.s.

Beslispunten

- Bent u akkoord met het bijgevoegde BNC-fiche en de daarin voorgestelde kabinetsinzet? Indien u akkoord bent, zullen wij het fiche agenderen in de BNC-commissie.
- Graag ook uw akkoord met het openbaar maken van de voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Met deze Mededeling (bijlage 2) wil de Commissie het concurrentievermogen van banken versterken, zodat banken beter in staat zijn effectief bij te dragen aan de financiering van de Europese economie.
- De Commissie onderscheidt drie 'uitdagingen' voor Europese banken:
    1. Fragmentatie in de bankensector, die schaal- en synergievoordelen voorbij landsgrenzen beperkt;
    2. De implementatie van internationale Bazel-standaarden, waarbij beter rekening kan worden gehouden met specifieke kenmerken van de EU en meer proportionaliteit kan worden toegepast;
    3. De complexiteit van het regelgevend kader.
- De Commissie kondigt de stappen aan om deze uitdagingen te adresseren en zal hiertoe in Q1 van 2027 wetsvoorstellen presenteren.
- In het BNC-fiche onderschrijft u het grote belang van Europese banken voor de financiering van de Europese economie en ondersteunt u de aangekondigde herziening van bankregelgeving.

- U benadrukt dat het concurrentievermogen van banken met name verbeterd kan worden door de Europese bankensector verder te integreren en grensoverschrijdende concurrentie mogelijk te maken.
- U steunt voorstellen die complexiteit wegnemen, maar vraagt ook aandacht voor het belang van weerbare banken en internationale standaarden voor de financiële stabiliteit.

Toelichting
In deze nota treft u een beknopte samenvatting van de mededeling en een toelichting bij de appreciatie van de voorstellen in het BNC-fiche. De samenvatting en appreciatie zijn gegroepeerd in de drie 'uitdagingen' die de Europese Commissie heeft geïdentificeerd: 1) fragmentatie in de bankensector; 2) de implementatie van Bazel-standaarden en EU-specifieke kenmerken; en 3) de complexiteit van het regelgevend kader.

1. Fragmentatie in de bankensector

Samenvatting
Algemeen: De Commissie beschrijft dat obstakels in bankregelgeving ervoor zorgen dat banken hun diensten niet grensoverschrijdend willen of kunnen aanbieden. Dit heeft geresulteerd in geconcentreerde nationale bankensectoren, maar ook in een gefragmenteerde Europese markt. De Commissie wil voorstellen doen om de interne markt voor bankdiensten te versterken, namelijk:

a) Maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat grensoverschrijdende bankgroepen hun kapitaal en liquiditeit efficiënter kunnen verdelen, met voldoende waarborgen voor crediteuren en deposanten.
b) Voorstellen doen om het risico van een sterke concentratie van staatsobligaties bij banken te verminderen en de diversificatie van staatsobligaties op bankbalansen stimuleren.
c) Het oude voorstel (2015) voor een Europees depositogarantiestelsel wordt vervangen door een nieuw voorstel.
d) De Commissie wil er scherper op toezien dat lidstaten niet in strijd met regelgeving fusies en overnames in de bankensector blokkeren.
e) De Commissie zal ook obstakels buiten bankregelgeving aanpakken, bijvoorbeeld door met de anti-witwasautoriteit aandacht te besteden aan de geharmoniseerde toepassing van anti-witwasregels.

Voorstel voor appreciatie en kabinetsinzet in BNC-fiche
Algemeen: In het BNC-fiche wordt benadrukt dat Nederland met name mogelijkheden ziet om het concurrentievermogen van banken te verbeteren door stappen te zetten richting een bankenunie en daarmee de mogelijkheden tot Europese, grensoverschrijdende concurrentie te verbeteren. Voor specifieke voorstellen geldt:

a) Het kabinet verwelkomt dat er voorstellen komen om kapitaal- en liquiditeit van grensoverschrijdende banken efficiënter in te kunnen zetten. De toepassing van zogeheten 'waivers' op dit gebied moet voorspelbaar worden, met voldoende waarborgen voor crediteuren en rekeninghouders in landen waar de bankengroep actief is.
b) Het kabinet vindt het wenselijk dat de Europese Commissie integraal stappen wil zetten richting de vervolmaking van de bankenunie. Daarom is het kabinet positief over het voornemen om een nieuw voorstel te

publiceren voor een EU-depositogarantiestelsel, nadat het oude voorstel is vastgelopen.

c) Stappen ten aanzien van risicodeling moeten gepaard gaan met stappen ten aanzien van risicoreductie, om de verwevenheid tussen banken en overheden te verminderen. Het kabinet verwelkomt daarom ook dat er voorstellen komen om concentraties van staatsobligaties op bankbalansen te verminderen en zal deze voorstellen in samenhang beoordelen.
d) Het kabinet kan zich vinden in het voornemen van de Commissie om scherper toe te zien op nationale interventies bij fusies en overnames.
e) Het kabinet is voorstander van geharmoniseerde toepassing van antiwitwaswetgeving en vindt daarbij de risicogebaseerde benadering een belangrijk punt.

2. <u>De implementatie van internationale standaarden en specifieke kenmerken van de EU</u>

Samenvatting

<u>Algemeen:</u> Na de wereldwijde financiële crisis van 2008-2009 is de regelgeving voor banken, middels de zogenaamde Bazel-standaarden, fors aangescherpt om zo te voorkomen dat de continuïteit van kritieke diensten van banken aan bedrijven en consumenten opnieuw in gevaar komt en overheden weer de rekening moeten betalen. De Commissie stelt echter dat de internationale Bazel-standaarden[1] niet altijd goed aansluiten bij de specifieke kenmerken van de EU, of niet voldoende ruimte bieden voor proportionaliteit. De EU is gecommitteerd aan de Bazel-standaarden en past deze, in tegenstelling tot andere jurisdicties, toe op zowel internationaal actieve als kleinere, niet internationaal actieve banken. Grote, internationaal opererende banken concurreren daarnaast in een omgeving waar de implementatie van Bazel-standaarden tussen jurisdicties varieert. De Europese Commissie doet voorstellen om specifieke kenmerken van de EU mee te wegen in de implementatie. Een deel van de onderstaande voorstellen betreft wel een afzwakking van de Bazelstandaarden:

a) De Europese Commissie gaat met voorstellen komen t.a.v. transitiemaatregelen die bij de implementatie van Bazel-III-standaarden zijn geïntroduceerd voor banken, zoals het geleidelijk infaseren van de 'outputvloer'[2], en de tijdelijke toepassing van lagere risicogewichten voor leningen aan bedrijven zonder externe kredietbeoordeling en laagrisicohypotheken.
b) De Commissie gaat de prudentiële weging van verschillende gespecialiseerde financieringsvormen herzien, zoals leningen voor handelsfinanciering en infrastructuur.
c) Met het oog op het belang van voldoende talent in de bankensector, zal de Europese Commissie ook mogelijke aanpassingen in kaart brengen omtrent beloningen in de bankensector.

---

[1] De Bazel-standaarden zijn internationale afspraken over bankregelgeving en toezicht voor internationaal actieve banken.

[2] De outputvloer begrenst de mate waarin banken hun kapitaaleisen kunnen verlagen met interne risicomodellen, in vergelijking met de eisen bij het gebruik van standaardmodellen. De outputvloer bepaalt namelijk dat de risicoblootstelling die een bank met interne modellen berekent niet lager mag zijn dan 72,5% van de risicoblootstelling die volgt uit standaardmodellen.

d) De Commissie komt met een voorstel voor bankregels voor kleine en minder significante banken, waarbinnen een kleiner aantal aangepaste eisen moet gelden.
e) De Commissie zal gerichte wijzigingen doorvoeren in het prudentiële raamwerk voor beleggingsondernemingen.

Voorstel voor appreciatie en kabinetsinzet
Algemeen: In het BNC-fiche wordt benadrukt dat sterke en weerbare banken belangrijk zijn voor de Europese economie, en dat een internationale *race-to-the-bottom* ten aanzien van kapitaalstandaarden moet worden voorkomen. De Bazel-III-standaarden, die met dit pakket in de EU mogelijk afgezwakt worden, komen voort uit de financiële crisis en hadden als doel een nieuwe crisis te voorkomen door additionele vereisten voor banken wereldwijd in te voeren. Het kabinet benadrukt te hechten aan deze standaarden, maar ook oog te hebben voor een gelijk speelveld. Het kabinet zet zich ervoor in dat als de Commissie afwijkingen van Bazel overweegt, deze vooraf worden gegaan door een zorgvuldige analyse dat deze afwijkingen gericht en noodzakelijk zijn. Daarbij zal het kabinet voorstellen van de Commissie holistisch beoordelen in de context van het gehele pakket. Het geheel van aanpassingen moet de concurrentiekracht en financiële stabiliteit op korte en lange termijn ondersteunen en niet leiden tot een disproportionele verwatering van kapitaaleisen. Voor specifieke voorstellen geldt:

a) Het kabinet steunt dat de Europese Commissie met voorstellen komt over het omgaan met de maatregelen voor bedrijven zonder externe kredietbeoordeling, mits op basis van een gedegen analyse. T.a.v. de maatregel voor laagrisicohypotheken is het kabinet terughoudend, vanwege de gevoeligheid van de Nederlandse en Europese economie voor een omslag van huizenmarkten. Beide maatregelen zijn nadrukkelijk bedoeld om tijdelijk van aard te zijn en uitgefaseerd te worden. Gebeurt dit niet, dan bestaat het risico dat banken onvoldoende gekapitaliseerd zijn voor deze blootstellingen.
b) Het kabinet is positief dat de prudentiële weging van gespecialiseerde vormen van financiering worden geëvalueerd voordat eventuele wijzigingen worden doorgevoerd.
c) Het kabinet verwelkomt het voornemen om regelgeving voor kleine en minder complexe banken te versimpelen, waarbij er voldoende sprake moet blijven van Europese harmonisatie (*Single Rulebook*) en het risicogebaseerde karakter behouden blijft.
d) Ten aanzien van beloningen kondigt de Commissie slechts aanvullend onderzoek aan en zijn er geen concrete voorstellen, wat een inhoudelijke beoordeling niet mogelijk maakt.
e) Het kabinet verwelkomt de wijzigingen in prudentiële regels voor beleggingsondernemingen, waarbij het kabinet waarde hecht aan het verbeteren van het risico gedreven karakter van het raamwerk, een internationaal gelijk speelveld en proportionaliteit van vereisten omtrent *governance*.

3. De complexiteit van het regelgevend kader

Samenvatting
Algemeen: De Commissie stelt dat het regelgevend kader voor banken complex is geworden. Dit komt o.a. doordat regels voortkomen uit verschillende lagen zoals

verordeningen, nationale implementatie van richtlijnen en technische standaarden. Er is vaak te weinig aandacht voor de interactie en overlap tussen deze regels. De Commissie doet daarom voorstellen om de overlap en inconsistentie tussen regels te verminderen op vijf verschillende deelonderwerpen:

a) Microprudentieel: De Commissie komt met voorstellen om de werking van de totstandkoming van bankspecifieke kapitaaleisen te verbeteren.
b) Resolutie: De Commissie gaat het resolutieraamwerk herzien, zodat dit meer in lijn wordt gebracht met internationale standaarden.
c) Macroprudentieel: Met het oog op meer consistentie en minder complexiteit wordt het macroprudentiële raamwerk herzien. Onderdeel hiervan is dat er meer harmonisatie komt in de toepassing van buffers, en dat het aantal buffers wordt verminderd.
d) Interactie tussen regels: Er komen voorstellen om bepaalde resolutie-, microprudentiële en macroprudentiële regels te verplaatsen van richtlijnen naar verordeningen. Ook wil de Commissie de coördinatie versterken tussen toezichthouders die deze regels toepassen.
e) Rapportageverplichtingen: De Commissie onderzoekt de noodzaak om het mandaat van de European Banking Authority (EBA) te herzien, zodat de EBA de vereenvoudiging, proportionaliteit en automatisering van rapportagelasten op technisch niveau kan realiseren.

Voorstel voor appreciatie en kabinetsinzet

Algemeen: In het BNC-fiche wordt benadrukt dat Nederland initiatieven steunt die leiden tot een meer simpel en geharmoniseerd prudentieel- en resolutieraamwerk. Dit is belangrijk voor het concurrentievermogen van de bankensector en een gelijk speelveld tussen lidstaten. Nederland heeft daarbij wel oog voor het belang van financiële stabiliteit en weerbaarheid en zal erop letten dat het totale pakket niet leidt tot een te sterke afzwakking van vereisten. Voor specifieke voorstellen geldt:

a) Microprudentieel: Het kabinet vindt het goed dat er mogelijkheden zijn om bankspecifieke kapitaaleisen op te leggen, om specifieke risico's af te dekken. Wel zijn er kansen om verduidelijking aan te brengen in deze vereisten, zodat overlap met andere macroprudentiële eisen voorkomen wordt. Het kabinet steunt voorstellen daartoe.
b) Resolutie: Het kabinet erkent dat het resolutieraamwerk complex is, onder meer door verschillen met internationale standaarden. Het kabinet steunt voorstellen die het Europese raamwerk in lijn brengen met internationale standaarden, zolang de weerbaarheid van de sector geborgd blijft.
c) Macroprudentieel: Het kabinet verwelkomt de voorstellen die de overlap tussen buffers tegengaan en die de harmonisatie van de toepassing van buffers bevorderen. Het samenvoegen van verschillende buffers is een van de maatregelen die daaraan bijdraagt.
d) Interactie: Het kabinet is over het algemeen voorstander van de verschuiving van regels van richtlijnen naar verordeningen, zodat zoveel mogelijk wordt geharmoniseerd. Ook betere coördinatie tussen toezichthouders kan hieraan bijdragen.
e) Rapportage: Het kabinet is positief over voornemens om de rapportagelasten te verminderen. Nieuwe eisen moeten alleen worden toegevoegd als deze noodzakelijk zijn en een alternatief niet voorhanden is.

Communicatie
Woordvoering is voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context
De Kamer heeft in het laatste commissiedebat Financiële Markten van 1 juli jl. aandacht gehad voor het bankenrapport. Zo vroeg het kamerlid van Dijk (CDA) naar uw voornemen t.a.v. transitiemaatregelen voor bedrijven zonder externe beoordeling en laagrisicohypotheken, waar u in dit fiche op reageert. Daarnaast besteedde het kamerlid Schoonis (D66) aandacht aan het belang van weerbare banken in het licht van de financiële crisis. Op 17 april 2026 heeft u de Kamer geïnformeerd over een Nederlandse consultatiereactie over bankregelgeving, die in samenwerking met DNB is opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.